

POPRAWNOŚĆ GRAMATYCZNA

8 zadań, 60 minut

Liczba punktów: 40

I. Proszę – zgodnie z przykładami – uzupełnić tekst poprawnymi słownymi formami liczb oraz wyrazów podanych w nawiasach (odmiana liczebników i rzeczowników).

____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Po trzynastu (13)^{PRZYKŁAD} dniach (dzień)^{PRZYKŁAD} rywalizacji zakończył się

I Międzynarodowy Konkurs Chopinowski na Instrumentach Historycznych. W czwartek jury przyznało główne nagrody ¹ (4)¹ ² (muzyk)², wśród których na ³ (2.)³ ⁴ (miejsce)⁴ znalazła się Aleksandra Świgut, ex aequo z Naruhiko Kawaguchim. Pierwsze miejsce zajął znakomity Tomasz Ritter. Rywalizacja toczyła się między ⁵ (9)⁵ ⁶ (kraj)⁶, a wszyscy spośród ⁷ (30)⁷ ⁸ (uczestnik)⁸ – pianetek i pianistów – reprezentowali bardzo wysoki poziom. Konkurs został zorganizowany w ramach obchodów ⁹ (100.)⁹ ¹⁰ (rocznica)¹⁰ odzyskania przez Polskę niepodległości.

II. Proszę – zgodnie z przykładem – użyć odpowiedniej formy wyrazów lub wyrażen podanych w nawiasach i przekształcić zdania tak, by nie zmieniły sensu. **Uwaga! Zamiana zdań złożonych na zdania pojedyncze.**

___ / 5 p. (5 x 1 p.)

PRZYKŁAD

Jacek marzy, że wejdzie na wszystkie szczyty Tatr Wysokich. (**zdobyc**)

Jacek marzy o zdobyciu wszystkich szczytów Tatr Wysokich.

1. Politycy nie zrobili nic, by setki tysięcy euro nie zostały zdefraudowane. (**dopusci**)

.....

2. Doradcy długo namawiali nas, żebyśmy założyli spółkę komandytową. (**przekonywa**)

.....

.....

3. Dyrektor szkoły językowej przewiduje, że niedługo wzrośnie zainteresowanie kursami intensywnymi. (**spodziewa**)

.....

.....

4. Rząd wezwał robotników do tego, aby niezwłocznie przerwali strajk okupacyjny. (**zaapelowa**)

.....

.....

5. Jeździliśmy zarobkowo za granicę, bo chcieliśmy otworzyć własną pracownię lutniczą. (**powód**)

.....

.....

III. Proszę – zgodnie z przykładami – uzupełnić tekst poprawnymi formami wyrazów utworzonych od słów podanych w nawiasach (tworzenie i odmiana przymiotników od rzeczowników i wyrażen przyimkowych).

___ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Kiedy Szymon Chańko z Konował otwierał szkółkę roślin **wodnych** (woda)^{PRZYKŁAD} i **przybrzeżnych** (przy/brzeg)^{PRZYKŁAD}, była to działalność absolutnie ¹ (pionier)¹ na rynku. – Nasze poszukiwania publikacji naukowych na temat roślin ² (błoto)² były właściwie ³ (bez/skutek)³ – opowiada. – Można było znaleźć wyłącznie przedruki z pism ⁴ (za/granica)⁴, w których zdarzały się ⁵ (błąd)⁵ informacje. Przekonaliśmy się o tym w ⁶ (ból)⁶ sposób. Dziś Szymon i Julita Chańkowie mają około trzech tysięcy odmian roślin pływających, ...⁷ (pod/woda)⁷ oraz ⁸ (bagno)⁸, a wśród nich prawdziwe rarytasy ogrodowe. Starają się co roku zaoferować jakąś nowość – roślinę, której nie ma w innych szkółkach. Aż 90 procent roślin sprzedają w formie ⁹ (wysyłka)⁹. Marzą o tym, aby prowadzenie firmy stało się rodzinną, ...¹⁰ (wiele/pokolenie)¹⁰ tradycją.

IV. Proszę – zgodnie z przykładem – uzupełnić tekst odpowiednimi wyrazami z ramki. Uwaga! Każdego wyrazu można użyć tylko raz, a dwa wyrazy są zbędne.

___ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

bowiem	podczas gdy	lecz	choćby	otóż	dopóki	aczkolwiek
zarazem	jako	mianowicie	bynajmniej	zarówno	zatem	

Gdybym miał z ekspozycji wybrać prace, które może nie najbardziej dociekliwie, **lecz** PRZYKŁAD na pewno najbardziej symbolicznie mówią o naszej gościnności, to wskazałbym dwie, ...¹ propozycję Marty Frej i Tomasza Kosińskiego oraz instalację Honoraty Martin.

W neonowym napisie „Gościnność” – „Gość” jarzy się stałym, mocnym, białym światłem, ...² „inność” nerwowo mruga na czerwono. Mniej jednoznaczna jest druga ze wspomnianych prac, która powstała jako efekt obserwacji naszej rzeczywistości. ³ wędrując pieszo przez Polskę, Honorata Martin zwróciła uwagę na fakt, że niemal przy każdym mijanym domu słyszała szczekanie psów. Towarzyszyło jej ono od początku do końca działki – a ⁴ w obrębie granic, które wyznaczyli ludzie. Artystka owo ujadanie zamieniła w sugestywną, ...⁵ – jak twierdzą krytycy – nie w pełni jednoznaczna, instalację dźwiękową. Wydaje się, że można ją zrozumieć na dwa sposoby: jako metaforyczny obraz naszych narodowych postaw wobec przybyszów, a ⁶ jako bardziej uniwersalną diagnozę człowieczeństwa. Jak ⁷ napisała sama autorka pracy: „Jest naturalne dla zwierząt, że bronią swego stada, rodziny, miejsca. Ludzie zaś ⁸ jedyni bronią terytorium ludzi, których nie znają czy wręcz nie lubią, tylko dlatego, że łączy ich jakaś idea, jakiś mit – ⁹ naród, państwo czy religia”. Nie wspominając już o tym, że ¹⁰ wszędzie wyrastają nowe ogrodzenia, trudno uwierzyć w ludzką gotowość do przyjmowania innych „czym chata bogata”.

V. Proszę – zgodnie z przykładami – uzupełnić tekst poprawnymi formami wyrazów utworzonych od słów podanych w nawiasach (tworzenie i odmiana rzeczowników odczasownikowych).

___ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Już w początkach XIX rozpoczęły się **poszukiwania** (*poszukiwać*)^{PRZYKŁAD} grobu Kopernika w katedrze we Fromborku. Potem **próby** (*próbować*)^{PRZYKŁAD} te podejmowano jeszcze kilkakrotnie. Wreszcie, w sierpniu 2004 roku, dokonano ¹ (odkryć)¹ szczątków mężczyzny w wieku 60-70 lat. Czaszkę poddano ² (analizować)² antropologicznym, a następnie na podstawie jej kształtu wykonano ³ (rekonstruować)³ twarzy. Podobieństwo do Kopernika było uderzające – miejsce ⁴ (pochować)⁴ uczonego zostało odnalezione.

Do największych ⁵ (osiągnąć)⁵ Kopernika należy dzieło „O obrotach sfer niebieskich”, poświęcone ⁶ (rozwinąć)⁶ teorii heliocentrycznej. Te tradycje naukowe są żywe w rodzinnym mieście uczonego, w którym astronomia właściwie ciągle jest w fazie ⁷ (rozkwitać)⁷, kosmos stanowi motyw przewodni wielu ⁸ (malować)⁸ ściennych w zabytkowych budynkach, a lokalne obserwatorium pozwala na ⁹ (dotrzeć)⁹ do gwiazd przy ¹⁰ (użyć)¹⁰ jednego z największych na świecie radioteleskopów.

VI. Proszę – zgodnie z przykładami – uzupełnić tekst poprawnymi formami wyrazów podanych w nawiasach (tworzenie i odmiana imiesłówów).

____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Oglądając (Oglądać)^{PRZYKŁAD} nowy film Michała Węgrzyna, czuje się wyraźnie, że twórca, zapoznawszy się (zapoznać się)^{PRZYKŁAD} gruntownie z poruszanym (poruszać)^{PRZYKŁAD} tematem, postawił w większym stopniu na biografię niż na uniwersalny obraz dokumentujący (dokumentować)^{PRZYKŁAD} rozwój pewnego zjawiska. Ale czy jest to biografia udana?

Czasami najgorszym prezentem dla filmowców może się okazać życie ¹ (być)¹ tzw. gotowym scenariuszem. Tomasz Chada, ...² (uznać)² przez twórców filmu niemalże za polski model gangstera, to uwikłany w konflikt z prawem raper. Pozostaje problem z nadaniem takiemu życiorysowi głębszego sensu. Sprawnie ³ (zrealizować)³ „Proceder” poszukuje go długo, na koniec ⁴ (zostawiać)⁴ nas z klamrą scenariuszową i wrażeniem, że Chada był ofiarą systemu. Trudno uwierzyć w ten ⁵ (doszyć)⁵ grubymi nićmi wątek społeczny, w którym autorzy kreślą złą sytuację Polski po transformacji kapitalistycznej, ...⁶ (doszukiwać się)⁶ w niej usprawiedliwienia dla działań przestępczych. Za to prawdziwi hiphopowcy, ...⁷ (zaangażować)⁷ do obsady przez twórców filmu, na planie wypadają bardzo swobodnie i autentycznie. ⁸ (Wynieść)⁸ wiele z własnych doświadczeń, potrafią doskonale odnaleźć się w scenariuszu. ⁹ (Przeżyć)⁹ wcześniej własne dramaty, pokazują, że warunki materialne raperów bywają różne. Wspólne są za to wspaniałe, choć ¹⁰ (odstawać)¹⁰ od realiów marzenia, zasilane przekazami mediów i klipami z Ameryki.

VII. Proszę – zgodnie z przykładami – uzupełnić tekst poprawnymi formami wyrazów podanych w nawiasach (aspekt i różne formy czasowników).

___ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

O stacji Szczecin Główny mówi się (mówić/powiedzieć)^{PRZYKŁAD} coraz więcej. Nietrudno też zauważyć (zauważać/zauważyć)^{PRZYKŁAD}, że temat ten pojawia się w lokalnych mediach zdecydowanie częściej niż inne. Przeprowadzając modernizację tej stacji, zainwestowano (inwestować/zainwestować)^{PRZYKŁAD} w komfort podróżnych, którzy już od kilku tygodni korzystają (korzystać/skorzystać)^{PRZYKŁAD} z funkcjonalnego i pozbawionego barier architektonicznych obiektu. Wiele się tu zmieniło: ¹ (montować/zamontować)¹ ławki i estetyczne oświetlenie, a sporą część dworca ² (pokrywać/pokryć)² nowym zadaszaniem. Sześć z siedmiu peronów ³ (zyskiwać/zyskać)³ także nagłośnienie i system wywoływania ratunkowego SOS. Po zainstalowaniu monitoringu poziom bezpieczeństwa pasażerów ⁴ (wzrastać/wzrosnąć)⁴ znacząco. Dzięki wykorzystaniu innych nowatorskich rozwiązań dwa tygodnie temu po raz pierwszy ⁵ (wspierać/wesprzeć)⁵ podróżnych z ograniczoną mobilnością, ponieważ zamontowano dla nich specjalne platformy. Poza tym remontu doczekała się kładka dla pieszych – na zniszczoną nawierzchnię robotnicy etapami ⁶ (kłaść/położyć)⁶ nowe antypoślizgowe płytki, dzięki czemu podróżni przestali wkrótce ⁷ (potykać się/potknąć się)⁷ o wystające kawałki betonu. W przyszłości przejście to ⁸ (łączyć/połączyć)⁸ z drugą istniejącą kładką blisko 150-metrowa przewiązka. Obecnie ⁹ (oceniać/ocenić)⁹, że – jeśli pogoda nie pokrzyżuje tych planów – wykonawcy ¹⁰ (oddawać/oddać)¹⁰ ją do użytku pod koniec roku.

VIII. Proszę – zgodnie z przykładami – uzupełnić tekst poprawnymi formami wyrazów podanych w nawiasach (odmiana rzeczowników, przymiotników, zaimków).

___ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Według dawnych (dawny)^{PRZYKŁAD} przekazów (przekaz)^{PRZYKŁAD} Polacy pobili Cezara, a od Noego dzieliło ich (oni)^{PRZYKŁAD} w prostej linii trzynaście pokoleń. Na ile jednak możemy dać wiarę ¹ (ów)¹ ² (kronika)², które pozostawili po sobie ³ (dziejopis)³? Wiadomo, że niemal wszystkie ⁴ (lud)⁴ chętnie doszukiwały się ⁵ (swoj – Im)⁵ ⁶ (początek – Im)⁶ w historii starożytnej, mitycznej czy biblijnej. Polacy nie stanowili w tej materii wyjątku, dlatego pradawne dzieje naszego narodu już w wiekach średnich tonęły w ⁷ (gęstwina)⁷ mitów. Opowieści te nie zawsze odwzorowują rzeczywistość, chociaż w świetle najnowszych odkryć niektóre z nich zyskują ⁸ (znamie – Im)⁸ prawdopodobieństwa. W jednej kwestii ⁹ (współczesny)⁹ ¹⁰ (uczony)¹⁰ są zgodni – jeśli nawet niektóre dawne narracje są w całości wyssane z palca, to wciąż wiele mówią o mentalności ówczesnych kronikarzy.